

Od Redaktora naczelnego

Dominik Bień | Redaktor naczelny

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce pierwszy numer czasopisma „Progress”, półrocznika prezentującego wyniki badań młodych naukowców zarówno z Uniwersytetu Gdańskiego (z którym związany jest nasz periodyk), jak i z innych ośrodków naukowych w Polsce i za granicą.

Odzew, z jakim spotkała się informacja o naborze artykułów, wskazuje, że pismo, w którym młodzi, początkujący naukowcy mogliby dzielić się swoimi osiągnięciami, jest niezwykle potrzebne. Nadsyłane do nas teksty miały różny charakter, począwszy od tekstów *stricte* naukowych, poprzez publikacje o charakterze popularyzującym naukę, aż po próby literackie. Wszystkie te formy są ważne i niezwykle interesujące, jednakże – aby je zmieścić – konieczne byłoby wydanie kilku tomów. Każdy o podobnej objętości do tego, który trzymają Państwo w rękach. Postanowiliśmy więc dokonać podziału nadsyłanych przez autorów tekstów i w czasopiśmie zamieszczać tylko te o charakterze naukowym, pozostałym udostępniając miejsce na stronie internetowej.

Słowo „progres” – według słownika języka polskiego – oznacza postęp. Postęp zaś to „proces ukierunkowanych przemian prowadzących ku stanowi coraz doskonalszemu” lub „osiągnięcie kolejnego, wyższego etapu”. Postęp ten rozumiemy zarówno jako rozwój młodego naukowca, przebiegający w procesie samodoskonalenia i przekraczania samego siebie, jak i społeczny rozwój, na który każdy badacz ma lub powinien mieć wpływ.

W każdym z numerów poza artykułami naukowymi, recenzjami prac naukowych, wywiadami i sprawozdaniami z konferencji znajdzie się miejsce dla artykułów dotyczących perspektywy kobiet w nauce oraz historii Uniwersytetu Gdańskiego.

Zrekonstruowanie i zrozumienie historii Uniwersytetu Gdańskiego (oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Wyższej Szkoły Ekonomicznej, z których uczelnia powstała) wydaje się niezwykle istotne dla budowy tożsamości byłych, aktualnych i przyszłych członków społeczności akademickiej naszej Alma Mater. Mury naszej uczelni gościły wielu znanych i wybitnych badaczy, ale również artystów, polityków, działaczy społecznych i innych. Odbicie znajdowało w niej wiele wydarzeń historycznych zmieniających oblicze naszego kraju i sporo zdarzeń lokalnych. Okres studiów, współpraca z wykładowcami i kolegami prawdopodobnie wywarły na większości absolwentów niezatarty wpływ, oddziałując na ich dalsze życie. Poznawanie historii uczelni będzie więc w pewnym sensie poznawaniem samego siebie.

W numerze znalazło się siedem artykułów naukowych, z których pierwszy dotyczy właśnie artykułu naukowego. Ewa Bulisz omawia wyznaczniki tego rodzaju artykulacji oraz przybliży wymogi dotyczące jego struktury. Lektura tego tekstu może pomóc początkującym autorom w przygotowaniu ich pierwszych tekstów.

Kolejne artykuły są wynikiem badań doktorantów I roku Socjologicznych Studiów Doktoranckich na Wydziale Nauk Społecznych UG, w większości przygotowanych podczas zajęć z zakresu współczesnych wyzwań socjologii.

Jerzy Klimczak podejmuje temat transformacji gospodarczej w Polsce, interpretując ją przy użyciu teorii systemów-światów Immanuela Wallersteina. Autor wskazuje zarówno na pozytywne, jak i negatywne skutki neoliberalnej globalizacji, do pierwszych zaliczając na przykład poprawę poziomu życia części Polaków, do drugich ograniczenie praw pracowniczych i pojawienie się bezrobocia. Odpowiedź na pytanie o to, czy taki model transformacji był korzystny, pozostaje w zawieszeniu, a udzielić jej sobie musi sam czytelnik.

W artykule *Zarzut redukcjonizmu w kontekście relacji biologia–socjologia* Łukasz Remisiewicz odpowiada na pytania dotyczące wskazanego w tytule redukcjonizmu („jak poprawnie sformułować zarzut redukcjonizmu? ile jest typów redukcjonizmu? czy współczesne próby wiązania biologii i socjologii różnią się pod względem tendencji redukcjonistycznych od socjobiologii?”). Sposobem na przekroczenie problemu redukcjonizmu jest – jego zdaniem – wykorzystanie stosunkowo nowego podejścia teoretycznego, mianowicie neurosocjologii.

Adam Kosznicki analizuje modele uprawiania socjologii w ujęciu Michaela Burawoya, odnosząc je do roli socjologa w społeczeństwie. Kontrowersyjna dla wielu badaczy koncepcja socjologii publicznej Burawoya (ale również poglądy polskich socjologów, między innymi Stanisława Ossowskiego) pozwala autorowi artykułu na wskazanie roli niepokornego krytyka jako najodpowiedniejszej dla współczesnego socjologa.

O osobliwościach sieci społecznych i networkingu w procesie poszukiwania pracy pisze Marta Michałowska. Wskazuje na jego pozytywną rolę w budowaniu życia zawodowego jednostki. Jednocześnie zwraca jednak uwagę na pewien ekskluzywizm omawianego zjawiska, wymieniając grupy pozbawione możliwości uczestniczenia

w nim (na przykład osoby wykluczone cyfrowo i w wieku poprodukcyjnym). Artykuł Marty Michałowskiej zamyka socjologiczną część numeru.

Do dyscypliny nauk o zarządzaniu należy tekst Marii Lisieckiej pod tytułem *Metoda DEA w pomiarze efektywności pracowników biur rachunkowych*. Na podstawie badań własnych autorka podejmuje się próby konstrukcji wskaźnika efektywności do pomiaru pracy pracowników, który ma umożliwić wstępne typowanie najlepszego pracownika.

W ostatnim tekście naukowym (*Komunikacja miejska w obsłudze obiektów turystycznych i rekreacyjnych*), przybliżając tytułowe zagadnienie, Adam Mehring wskazuje przesłanki do zbudowania „dobrej” linii turystycznej. Jego zdaniem stworzenie listy takich wskaźników i wprowadzenie ich w życie nie gwarantuje automatycznie sukcesu określonej linii. Pożądane jest dodatkowo wiele innych działań, jak na przykład odpowiednia promocja.

Historii poprzedniczek Uniwersytetu Gdańskiego dotyczą dwa teksty, mówiące o pierwszych latach po drugiej wojnie światowej w Trójmieście. Zygmunt Pełczyński w artykule *WSHM – ukoronowanie działalności Profesora Władysława Kowalenki 1945–1948* skupia się na stanie kadrowym, problemach lokalowych i studentach gdyńskiej, a później sopockiej uczelni. Podobne zagadnienia poruszone są w tekście źródłowym pod tytułem *Kronika Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku za czas od chwili jej powstania do końca 1952 roku*. Jego autorem jest prawdopodobnie Adam Dobrowolski, rektor Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w latach 1948–1952. W obu tekstach charakterystyczny jest znaczny entuzjazm towarzyszący odbudowie szkolnictwa na Pomorzu ze zniszczeń wojennych.

Zamieszczone w numerze dwa wywiady dotyczą jednego zjawiska (powstanie i funkcjonowanie NSZZ „Solidarność”) i okresu (początek lat osiemdziesiątych i jego konsekwencje rzutujące na całą dekadę). Prezentują jednak odmienną perspektywę. Wywiad z Martą Dzido dotyczy perspektywy kobiet jako grupy marginalizowanej, szczególnie w narracji historycznej omawianego okresu. W rozmowie z Krzysztofem Brzechczynem punkt ciężkości położony został na meandry ideowe funkcjonowania „Solidarności” oraz perspektywę teoretyczną służącą do jej badania.

Tom kończą sprawozdania z wydarzeń naukowych. Sylwia Makowska i Piotr Zieliński zrelacjonowali Ogólnopolską Konferencję Naukową „Prawa pacjenta. Granice autonomii pacjenta”, która odbyła się w dniach 15–16 kwietnia 2016 roku na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Subiektywne sprawozdanie z XVI Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego „Solidarność w czasach nieufności” (14–17 września 2016 na Wydziale Nauk Społecznych UG) przygotował Adam Kosznicki.